

Ályktanir

Haustþings Fjórðungssambands Vestfirðinga

Haldið á Hólmavík 25. og 26. október 2019

Ályktun um lögþvingaðar sameiningar

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 leggst alfarið gegn lögþvingaðri sameiningu og þeirri aðferðafræði sem boðuð er til að knýja á um sameiningu minni sveitarfélaga. Þingið hvetur ráðamenn til að virða hagsmuni og sjálfsákvörðunarrétt sveitafélaga í eigin málefnum. Sameining sveitarfélaga getur verið ákjósanleg og skynsamleg en slíkt verður að gerast á forsendum þeirra sem um ræðir.

Ályktun um sameiningar sveitarfélaga

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 bendir á að það er verkefni einstakra sveitarfélaga á Vestfjörðum að kanna vilja sinna íbúa til sameiningar. 4. haustþing leggur til að stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga muni ekki leiða eða beita sér í málefnum um sameiningu sveitarfélaga skv. þingsályktun um „Stefnumótandi áætlun í málefnum sveitarfélaga fyrir árin 2019–2033“ og aðgerðaáætlun fyrir árin 2019–2023.

Þá telur 4. haustþing að ekki sé komið að þeim tímamótum, að unnt sé að horfa til heildstæðrar sameiningar allra sveitarfélaga á Vestfjörðum, þar sem enn eru samgöngur innan svæða sem og á milli svæða óboðlegar.

Á árinu 2019 eru enn mörg svæði og byggðakjarnar innan Vestfjarða sem ekki er unnt að horfa á sem eitt atvinnusvæði allt árið um kring. Það er því nauðsynlegt að sveitarfélögin fái það svigrúm sem þingsályktunin gerir ráð fyrir til að ræða sín á milli um frekari sameiningar og samgönguúrbætur, áður en horft verði til sameiningar Vestfjarða í heild sinni.

Ályktun um aukið samstarf

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019, hvetur sveitarstjórnarfólk á Vestfjörðum til að vinna að auknu samstarfi sveitarfélaganna og leggja sig fram við að viðhalda samstöðu þar á milli. Með því að snúa bökum saman verða sveitarfélögin betur í stakk búin til að auka gæði þjónustu sem þau veita og styðja við uppbyggingu öflugs atvinnulífs. Þar erum við að hefja stórsókn og er gott samstarf lykillinn að árangri. Það er skylda okkar sveitarstjórnarfólks að vera stanslaust vakandi fyrir leiðum til að vinna betur saman, með þjónustu við íbúa að leiðarljósi.

Ályktun um vinnuhóp

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 leggur til að stofnaður verði vinnuhópur til að kanna hug íbúa til þeirrar þjónustu sem þeir gera kröfu um að verði til staðar í hverju samfélagi á Vestfjörðum. Forgangsatriði í því sambandi er aukin og bætt þjónusta við íbúa og fyrirtæki. Má þar nefna bættar samgöngur, öflugt heilbrigðiskerfi, skilvirk stjórnsýsla og aukin fjölbreytni í atvinnulífi fyrir alla íbúa.

Ályktun um ýsukvóta

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 25. og 26. okt 2019 skorar á sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra að endurskoða niðurskurð á ýsukvóta um 30% vegna mikillar ýsugengdar á grunnmiðum. Verði ekki úr bætt kemur til stöðvunar fiskveiða á grunnslóð við Vestfirði.

Ályktun um raforkumál

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 ályktar eftirfarandi:

Með vísan í meginmarkmið Fjórðungssambands Vestfirðinga um að vinna að því að efla og styðja við búsetu, mannlíf og atvinnulíf á Vestfjörðum.

Jafnframt með vísan í stefnu stjórnvalda sem mörkuð var með þingsályktun um uppbyggingu flutningskerfis raforku nr. 26/148 að allir þéttbýlisstaðir verði tengdir N-1 tengingu sem tryggir raforkuflutninga.

Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga hvetur stjórnvöld til þess að hefja vinnu við mótun langtímaorkustefnu fyrir Ísland, en stefnuleysi stendur þróun á Vestfjörðum fyrir þrifum.

Aukin eftirspurn er eftir orku á Vestfjörðum vegna fjölbreyttrar starfsemi, svo sem kalkþörungavinnslu, fiskeldis, ferðaþjónustu og fjölgunar íbúa samhliða auknum umsvifum í atvinnulífi. Slík uppbygging er háð því að afhendingaröryggi og aðgangur að aukinni orku sé fyrir hendi. Haustþing fagnar því áformum um aukna raforkuframleiðslu á Vestfjörðum með sjálfbærri nýtingu vatns og vinds.

Ályktun um sjúkraflug

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 skorar á stjórnvöld að grípa tafarlaust til aðgerða vegna sjúkraflugs á Vestfjörðum. Eins og staðan er í dag er aðeins ein sjúkravél sem sinnir öllu landinu og hefur Ríkisendurskoðun ítrekað bent á að viðbragðstími hennar hefur lengst fyrir Vestfirði á sl. árum. Á sama tíma hefur ríkisvaldið dregið úr sérhæfðri heilbrigðisþjónustu á landsbygginni og þá hefur fjöldi sjúkrafluga aukist frá Vestfjörðum um 90% á sl. 5 árum.

Sérhæfð bráðaðþjónusta er fyrst og fremst veitt í Reykjavík og í slíkum tilfellum skiptir hver mínúta við sjúkraflutninga lífsspursmáli.

Ljóst er að núverandi fyrirkomulag sjúkraflugs er ekki nóg til að tryggja öryggi fólks á Vestfjörðum. Þurfa stjórnvöld að tryggja aðkomu Landhelgisgæslunnar að almennu sjúkraflugi og staðsetja sérútbúnað sjúkraþyrlur á landsbyggðinni, þar á meðal á Vestfjörðum. Svona stórt öryggismál á að vera sjálfsögð krafa íbúa og gesta á Vestfjörðum.

Ályktun um samgöngumál

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 tekur undir meginmarkmið í drögum að Samgönguáætlun 2020-2034 og tengingu þeirra við sveitarstjórnarmál¹.

Til að ná fram meginmarkmiðum fyrir vestfirsk samfélög þarf hinsvegar aukið fjármagn til samgönguáætlunar.

Vegaáætlun.

Dýrafjarðargöng. Verkefninu líkur á árinu 2020 og þar með er stærstu hindrun rutt úr vegi að koma á viðunandi heilsárssamgöngum á milli sunnan og norðanverðra Vestfjarða. Áhrif þessa á atvinnulíf og samfélög verða víðtæk sérstaklega á nýjar atvinnugreinar s.s. laxeldi og fyrir ferðaþjónustuna með verkefninu Hringvegi 2.

Dynjandisheiði - Nýframkvæmd. Mikilvægt að aukið er við fjármagn til að ljúka megi verkefninu á fyrsta áætlunartímabilinu 2020-2024, en gerð er krafa um að stytta verktíma í stað þess að dreifa honum á fimm ár.

Bíldudalsvegur - Nýframkvæmd. Mikilvægt að nú er lagt til að aukið verði við fjármagn til þess að vinna verkefnið á öðru framkvæmdatímabili, 2025 til 2029. Tímarammi verkefnisins er hinsvegar ekki í takt við uppbyggingu samfélaga og atvinnulífs á sunnanverðum Vestfjörðum. Verkefnið þarf því að komast inn á fyrsta tímabil samgönguáætlunar og nýta hagræði skipta vinnu eftir árstíðum á móti nýframkvæmdum á Dynjandaheiði

Innstrandavegur – Nýframkvæmd. Mikilvægt er að vegkaflinn er nú kominn á samgönguáætlun að nýju, enda er hann hluti af vegi fyrir þjónustusókn íbúa Strandabyggðar. Sú ákvörðun um að taka veginn af samgönguáætlun var í raun forkastanlegt og það er því réttmæt krafa að framkvæmdin verði sett á fyrsta tímabil samgönguáætlunar. Samtímis þarf að tryggja að fjármagn verði sett á annað tímabil samgönguáætlunar og vegurinn verði lagður bundnu slitlagi í lok þess tímabils m.a. sem hluta af verkefninu Hringvegi 2.

Veidileysuháls. Tillaga um að færa verkefnið af fyrsta tímabil á annað tímabil er fullkomlega forkastanleg. Samkvæmt Samgönguáætlun 2019-2023 átti að vinna verkefnið á árinu 2022, þeirri tillögu var harðlega mótmælt m.t.t. stöðu samfélagsins í Árneshreppi og markmiðum verkefnisins Áfram Árneshreppur. Með nýrri tillögu eru stjórnvöld í raun að senda þau skilaboð að leggja beri niður samfélagið í Árneshreppi.

Jarðgangaáætlun. Það mikilvægt að sérstök jarðgangaáætlun er nú sett fram sem hluti af Samgönguáætlun og jarðgangaverkefni verði eftirleiðis samfelld á öllu áætlunartímabilinu. Í jarðgangaáætlun þarf að setja inn eftirfarandi framkvæmdir:

- Jarðgöng milli búsetusvæða innan Vesturbyggðar
- Breikka Vestfjarðagöng
- Súðavíkurgöng
- Göng undir Klettsháls

Það eru hinsvegar vonbrigði hve lítið rými jarðgangaáætlun fær í heildarskjalinu og er í raun upptalning á jarðgangakostum sem komið hafa inn í umræðuna með mismunandi hætti en ekki eftir heildstætt mat. Í annan stað að jarðgangagerð á áætlunartímabilinu verða í samfelldri framkvæmd, jarðgöng á Mið - Austurlandi.

¹ Meginmarkmið áætlana í samgöngu- og sveitarstjórnarmálum eru að:

- Þjónusta samgöngu- og fjarskiptakerfa mæti þörfum samfélagsins.
- Sjálfbærar byggðir og sveitarfélög verði um land allt.

Hér um að ræða óviðandi stöðu því samgöngukerfi á Vestfjörðum þurfa að mæta fyrirsjáanlegum vexti í atvinnulífi s.s. fiskeldi og ferðaþjónustu auk fjölgunar íbúa. Fjallvegir sem tenging á milli byggðarlaga innan atvinnusvæða eru í þeim efnum, fortíðarlausn. Skorað er því á stjórnvöld að vinna að heildstæðri jarðgangaáætlun til næstu 45 ára og leggja fram í þingsályktun sem viðauka við Samgönguáætlun, eigi síðar en á haustþingi 2020. Þar verði jarðgangaframkvæmdum forgangsraðað og fjármögnunarleiðir útlistaðar.

Hafnarmál.

Vaxandi umsvif í höfnum á Vestfjörðum vegna fiskeldis, sjávarútvegs, móttaka skemmtiferðaskipa og nýting kalkþörungs, kalla á aukid fjármagn og flýtingu framkvæmda. Hraður vöxtur sem kallar á mikla uppbyggingu á skömmum tíma er hafnarsjóðum ofviða og þar þarf að grípa til aðgerða. Dæmi hér um, er staða mála Bíldudalshafnar vegna uppbyggingu laxeldis og vinnslu kalkþörungs. Við hafnaframkvæmdir verði tekið mið af áætlun stjórnvalda um orkuskipti.

Flugmál.

Mótmælt er að ekki er gerð nein tillaga um að bregðast við ófremdarástand varðandi viðhald áætlunarflugvalla á Vestfjörðum. Ítrekuð er krafa vestfirskra sveitarfélaga um hækkun á framlögum til innanlandsflugs. Þess er krafist að auknu fjármagni verði veitt til viðhalds og endurbóta á flugvöllum á Gjögri, Bíldudal og Ísafirði. Þá minnir Fjórðungsþing á mikilvægi Reykjavíkurflugvallar fyrir samgöngur á milli landsbyggðar og höfuðborgar. Áætlunarflug á milli Reykjavíkur og Ísafjarðar, Bíldudals og Gjögurs eru mikilvægustu almenningssamgöngur Vestfirðinga og lífæð byggðanna stóran hluta ársins. Mikilvægt er að áætlunarflug sé raunverulegur valkostur fyrir ferðir íbúa og mikilvægt að lagt er til í Samgönguáætlun að niðurgreiða flugfargjöld. Auk þess þarf að auka fjármagn til niðurgreiðslu áætlunarflugs. Þá er gerð sú krafa að flogið verði til Bíldudals daglega og að minnsta kosti einu sinni í viku verði flogið tvisvar á dag enda hafi nýting á Bíldudalsflugvelli aukist mikið á síðustu árum.

Almenningssamgöngur

Lýst er áhyggjum af innleiðing heildarstefnu í almenningssamgöngum utan höfuðborgarsvæðis. Stjórnvöld hafa sett fram áhugaverða stefnu um eflingu almenningssamganga innan atvinnusvæða og þjónustusókn á milli landshluta en framlög til málaflöksins samkvæmt fjárlögum og fjármálaáætlun verða lækkuð á næstu árum og því erfitt að sjá hvernig almenningssamgöngur utan höfuðborgarsvæðisins geti gengið. Þess er krafist að framlög til reksturs almenningssamgangna á vegum Fjórðungssambands Vestfirðinga verði hækkuð verulega til að tryggja, í samvinnu við sveitarfélög, að almenningssamgöngur innan vinnusóknarsvæða verði með nægri tíðni ferða til að nýtast sem raunhæfur valkostur fyrir íbúa og gesti.

Vegaþjónusta.

Lýst er áhyggjum að framlög til vegapjónustu eru ekki að mæta aukinni umferð og ekki er mætt uppsöfnuðum halla á vetrarþjónustu í frumvarp til fjárlaga 2020. Augljóst er að ekki er hægt að reka málaflökkinn með þessum hætti og mæta ekki vaxandi þörf í takt við aukna eftirspurn.

Hækka þarf framlag til að auka vetrarþjónustu milli þéttbýliskjarna Vestfjarða og innan vinnusóknarsvæða.

Gjaldtaka.

Mótmælt er hugmyndum um gjaldtöku í jarðgöngum. Jarðgöng á Íslandi, að undantekningu Hvalfjarðargöng, hafa verið sett í framkvæmd til að leysa af hættulega fjallvegi og hlíðar. Þannig hefur verið komið á jafnræði íbúa landsins með því að byggja upp öruggar heilsárssamgöngur milli sveitarfélaga og milli byggðarlaga innan sveitarfélaga og síðan tengingu við aðra hluta landsins.

Eigi yfir höfuð að ræða gjaldtöku, þá má á sama hátt horfa á gjaldtöku á mislæg gatnamót, umferðarbrýr, umferðastokka og brýr yfir ár og fljót sem ígildi „ganga“ til að koma umferð í gegnum.

4. Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga getur eingöngu fallist á gjaldtöku í jarðgöng ef tryggt er að önnur heilsársleið sé fær.

Hringvegur 2.

Nýr hringvegur fyrir Ísland og ferðapjónustu á Íslandi, Hringvegur 2 eða Vestfjarðahringur, alls 1000 km sem liggur um Dali, Vestfirði og Hrútafjörð, með mikla fjölbreytni náttúru, menningar og afþreyingar.

Ályktun um uppfærða heildaráætlun jarðgangagerð á Vestfirðum.

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 leggur til að farið verði í að vinna uppfærða heildaráætlun um jarðgangagerð á Vestfirðum. Í áætluninni verði metnir helstu jarðgangnakostir á Vestfirðum og þeim forgangsraðað með tilliti til atvinnusóknarsvæða, verðmætasköpunar, sameiningu sveitarfélaga, þjónustu, umferðaröryggis og samfélagslegra áhrifa. Horft verði sérstaklega til bættra samgangna með jarðgöngum svo sem undir Hálfván, Mikladal, Kleifaheiði, Klettsháls og milli Álftafjarðar og Skutulsfjarðar. Einnig verði lögð áhersla á tvöföldun Breiðadals- og Botnsheiðarganga. Heildstæð jarðgangnaáætlun yrði nauðsynleg fyrir baráttu Vestfirðinga fyrir nútímasamgöngum.

Ályktun um vegaf framkvæmdir í Árneshreppi

4. Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga, haldið á Hólmavík 25.-26. október 2019, krefst þess að samgönguráðherra og Alþingi tryggi íbúum Árneshrepps heilsársvegasamgöngur.

Greinargerð:

Í samgönguáætlun árin 2015-18 sem samþykkt var á Alþingi 12. október 2016 var gert ráð fyrir 200 milljón króna fjárveiting til að hefast handa við Veðileysuháls og áttu framkvæmdir að hefjast 2018. Árið 2018 leið án þess að nokkuð gerðist og síðan var allt svikið að venju.

Heilsársvegasamgöngur eru forsenda byggðar. Árneshreppur rær lífróður nú um stundir. Stjórnvöld hafa brugðist íbúum hreppsins ítrekað með svikum loforðum. Áframhaldandi aðgerðarleysi er ákvörðun um eyðingu byggðar.

Ályktun um niðurgreiðslu húshitunar kostnaðar

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 skorar á ferðamála, iðnar- og nýsköpunarráðherra að beita sér fyrir auknum niðurgreiðslum hitunarkostnaðar með raforku til heimila, þannig að kostnaður þeirra er nota raforku til húshitunar verði ekki meiri en hjá notendum „meðaldýrra“ hitaveitna. Jafnframt skorar þingið á ráðherra að beita sér fyrir jöfnun á kostnaði við dreifingu raforku milli landsmanna.

Ályktun um flokkun sorps

4. haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga haldið á Hólmavík 2019 hvetur stjórnvöld landsins til að koma af krafti inn í málaflokk sorps, þannig að tryggja megi t.d. að flokkun sorps verði alstaðar sú sama á landinu.

4. haustþing leggur einnig til að farið verið í samræmda vinnu í sorpmálum innan fjórðungsins.

Vinna þarf markvisst að því að draga úr umfangi sorps og nauðsynlegt er að komist verði út úr þeirri skammtímalausn sem felst í urðun sorps í því gríðarlega magni sem nú er.

Nauðsynlegt er að allir landsmenn, jafnt í borg sem í sveit, komi af sömu virðingu fram við umhverfið og leggi sitt að mörkum við að draga úr losun sorps og bæti nýtingu á því hráefni sem sannarlega er vannýtt í sorpi.